

Asia: VN/1281/2020

## **Lausuntopyyntö hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luonnos)**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Yleiset selontekoa koskevat kommentit**

USKOT-foorumi pitää erittäin tärkeänä, että uskonnot huomioidaan kotouttamisohjelmassa. Kotouttamistyötä tekevillä henkilöillä tulisi olla riittävä uskontolukutaito-osaaminen, jotta he ymmärtävät, miten merkittävä osa elämää uskonto on monille maahanmuuttajille. Maahanmuuttajat kuuluvat moniin eri uskontoihin. Kotouttamisessa uskonnolliset yhteisöt voivat olla suureksi avuksi, tarjoamalla osaamistaan ja yhteisöjä, mitkä voivat auttaa tulijoita löytämään sosiaalisia suhteita, turvallisuutta ja osallisuutta.

#### **Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.**

Kotouttamisohjelma antaa kuvan, että Suomessa uskonnoista puhuminen ja uskontokuntiin kuuluminen ei olisi suotavaa. Suomessa on kuitenkin positiivinen uskonnonvapaus ja sen tulisi näkyä asianmukaisesti kotouttamisessa. Uskontojen moninaisuus on Suomessa todellisuutta ja se pitäisi tuoda näkyviin. Uskonnonvapaus tarkoittaa vapautta oman uskonnon harjoittamiseen. Siihen kuuluu mm. vapaus rukouksiin, omiin rituaaleihin sekä yksin että ryhmässä, oman uskonnollisen tai muun vakaumuksellisen kannan ilmaisemiseen ja vapaus kasvattaa lapsensa oman vakaumuksensa mukaisesti ja vapauden vaihtaa uskontoa. Keskustelu uskonnoista lisää luonnollista suhtautumista niihin ja kunnioitusta kaikkia vakaumuksia kohtaan.

#### **Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen**

Seurakunnissa ja muissa uskonnollisissa yhteisöissä on mahdollista saada ystäviä ja tuttuja sekä yhteisö, johon kuulua. Monissa yhteisöissä on eri taustoista tulevia ihmisiä, joita yhteinen uskonto yhdistää. Uskonto antaa elämään merkitystä ja mahdollisuuden aktiiviseen toimijuuteen. Nämä kaikki ovat mielenterveyttä tukevia tekijöitä.

Myös osana kotoutumisen edistämistä lisätään tietoa tasa- arvosta, itsemääräämisoikeudesta, seksuaalisuudesta ja haitallisista perinteistä. Maahanmuuttajien omat järjestöt ja uskonnolliset yhteisöt ovat tärkeitä toimijoita tällä kentällä.

Monissa uskonnollisissa yhteisöissä on nuorille omaa toimintaa. Osassa, kuten kristillisissä seurakunnissa, on koulutettuja nuorisotyöntekijöitä. Kunnan ja seurakunnan tai seurakuntien yhteistyö on monilla paikkakunnilla säännöllistä ja vakiintunutta. Se tavoittaa maahanmuuttajataustaisia nuoria laajasti.

#### **Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä**

-

#### **Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille**

-

#### **Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumisohjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi**

Tiedonvälityksen kanaviksi kannattaa ottaa myös uskonnolliset yhteisöt. Niiden kokoontumisissa ja viestintäkanavissa tavoitetaan paljon maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Monet yhteisöjen jäsenet luottavat johtajiinsa tiedon välittäjinä.

Uskonnolliset yhteisöt olisi otettava viranomaisten kumppaneiksi esimerkiksi radikalisoitumista ehkäisevässä työssä sekä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomista ja pakkoavioliittoja ehkäisevässä työssä.

Järjestöillä on keskeinen merkitys kotoutumisessa ihmisten arkisten kohtaamisten mahdollistajina sekä julkisten palvelun täydentäjänä. Ne pystyvät tarjoamaan matalan kynnyksen toimintaa ja palveluja joustavasti, sekä tarjoamaan toimintaa useilla kielillä ja tukemaan ihmisten aktiivisuutta ja osallisuutta.

Järjestöjen rinnalla uskonnolliset yhteisöt ovat monille merkityksellisiä aktiivisuuden ja osallisuuden paikkoja. Osassa, kuten kristillisissä seurakunnissa, on maahanmuuttajatyöhön erikoistuneita työntekijöitä. Uskonnollisten yhteisöjen työntekijöissä on paljon kielitaitoisia ja eri kulttuureja ymmärtäviä ammattilaisia. Yhteisöissä toimii myös paljon vapaaehtoisia, jotka haluavat osallistua kotoutumista tukevaan toimintaan.

Uskonnolliseen toimintaan osallistuminen tukee suomen oppimista, jos toiminta on suomenkielistä. Toimintaan osallistuva kuuntelee ja lukee suomea, keskustelelee suomeksi ja usein myös oppii ääntämystä ja sanastoa laulamalla.

”Järjestöjen olemassa olevan toiminnan hyödyntäminen kotoutumisen tukena edellyttää, että ohjauksesta vastaavat viranomaiset ja maahanmuuttajat tuntevat alueen järjestötoiminnan ja uskonnollisen toiminnan.”

"Luodaan toimintamalleja monialaisen sekä työnantajien, järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa tehtävän yhteistyön järjestämiseksi."

"Kotoutuja tulee ohjata tarvelähtöisesti muiden viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen palveluihin."

#### **Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta**

-

#### **Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia**

-

#### **Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta**

Lisäksi

- Seurakunnilla ja muilla uskonnollisilla yhteisöillä on perheitä ja varhaiskasvatusta tukevaa toimintaa. Monilla paikkakunnilla ne toimivat kunnan vakiintuneina kumppaneina kunnan palveluja täydentäen.
- Hyvien väestösuhteiden ylläpitämiseksi tarvitaan uskontojen keskinäistä yhteistyötä ja viranomaisten yhteistyötä uskontojen kanssa.

#### **Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin**

-

Kuusikallio Katri  
Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry